

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

Desirable Characteristics of School Administrators According to the Opinions of
Teacher under the Office of Educational Service Area 1 Of Narathiwat

ชุตินา สิริไพรวัน^{1*}, ชาวนี แก้วมโน² และตรีภูมินทร์ ตรีตรีศวร³

Chutima Siripriwan^{1*}, Chaowanee Kaewmano² and Tripumin Tritrishualr³

¹ นักศึกษาปริญญาโท, หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยหาดใหญ่, สงขลา

¹ Graduate student, Master of Education Program in Educational Administration, Hatyai University, Songkhla

^{2,3} ดร., หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์,
มหาวิทยาลัยหาดใหญ่, สงขลา

^{2,3} Dr., Master of Education Program, Educational Administration, Hatyai University, Songkhla

* Corresponding author, E-mail: jpiwan@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 จำแนกตามตัวแปรวุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษาแบ่งการวิจัยออกเป็น 2 ระยะ ประกอบด้วย 1) ระยะการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ และ 2) ระยะการเก็บข้อมูลโดยศึกษาจากทัศนะครูผู้สอน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ครูผู้สอนในโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามแบบประมาณค่า 5 ระดับ ที่มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคเท่ากับ .991 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการทดสอบค่าเอฟ ผลวิจัยพบว่า

ระยะการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ควรมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ประกอบด้วย การมีภูมิรู้ รอบรู้ในเรื่องใหม่ๆ ทันต่อเหตุการณ์ หมั่นศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ การมีภูมิธรรม อยู่ในศีลธรรมอันดีงาม ปฏิบัติตามหลักศาสนา มีความซื่อสัตย์สุจริต วางตัวเป็นกลาง ปฏิบัติงานโดยยึดระเบียบวินัย การมีภูมิฐาน มีบุคลิกภาพที่ดี แต่งตัวเรียบร้อยถูกต้องตามกาลเทศะ การเป็นผู้ที่กล้าตัดสินใจ สามารถกระตุ้นผู้ใต้บังคับบัญชาให้มีการใฝ่รู้ใฝ่เรียน สามารถกล้าเผชิญหน้ากับปัญหา การเข้าถึงชุมชน เป็นที่ยอมรับของชุมชน เข้าใจในภาษาถิ่น ประเพณี วัฒนธรรม ความเชื่อ วิถีชีวิตความเป็นอยู่ในชุมชน

ระยะการเก็บข้อมูลโดยศึกษาจากทัศนะของครูผู้สอน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านบุคลิกภาพ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ด้านภาวะผู้นำ และด้านความรู้ ความสามารถในการบริหาร ตามลำดับ

ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 1 ที่มีวุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษาต่างกัันมีทัศนคติต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ ผู้บริหารสถานศึกษา ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน
คำสำคัญ: คุณลักษณะที่พึงประสงค์, ผู้บริหารสถานศึกษา

Abstract

This mixed method research aimed to compare teachers' opinion on the desirable characteristics of school administrators under Narathiwat primary educational service area office 1 to education, work experiences, and size of school. The research was divided into 2 phases, as follows: 1) Phase 1, interviewed experts and 2) Phase 2, the data collection with school teachers. The sample were school teachers under Narathiwat primary educational service area office 1, chosen by a simple random sampling method. The research instrument was rating scale questionnaire. The Cranach's alpha coefficient was .991. Statistics used in data analysis was percentage, mean, standard deviation, t - test and F - test.

The result of interviewing experts as follows: School administrators under Narathiwat primary educational service area office 1 desirable features include the wisdom of developing ideas for moving forward, be a good example for subordinates of how to work, knows all matters as well as know all new events and always keep on studying moral and ethics attributes be a cultural person and making good morals being, be religious, be neutralize, be honest, and work in good faith personality attributes, dignity, have a good personality, dare to decision, not get discouraged with the work that was given from above, do not push a burden and responsibility to others, be able to encourage subordinates to take ambitious learning, be able to face the problem, accessibility in the community by meeting people, be acceptable by the community, be respectful of the people in the community, religious leaders, be able to understand the dialect, tradition, culture, belief, lifestyle, and community living.

The result of data collection with school teachers as follows : The desirable characteristics of school administrators by school teachers' opinion under Narathiwat primary educational service area office 1 in overall was rated in the high level, when considering in each dimension of desirable characteristics of school administrators, the mean value was ranked in the following, personality aspect, human relations aspect, moral and ethics aspect leadership aspect, Knowledge and management capabilities aspect by respectively.

School teachers under Narathiwat primary educational service area office 1 in different of education, work experiences and size of school had no different in opinion on the desirable characteristics of school administrators in the overall and each aspect.

Keywords: The Desirable Characteristics, School Administrators

บทนำ

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชทรงมีพระบรมราโชวาท พระราชทานแก่นิสิต และนักศึกษา ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรและประกาศนียบัตรของวิทยาลัยวิชาการศึกษา ณ วิทยาลัย วิชาการศึกษา ถนนประสานมิตร วันศุกร์ ที่ 12 ธันวาคม 2512 ความตอนหนึ่งว่า “งานด้านการศึกษาเป็น งานสำคัญที่สุดอย่างหนึ่งของชาติเพราะความเจริญความเสื่อมของชาตินั้น ขึ้นอยู่กับการศึกษาของ พลเมืองเป็นข้อใหญ่ ตามข้อเท็จจริงที่ทราบกันดีแล้ว รัชนีบ้านเมืองของเรามีพลเมืองเพิ่มขึ้นอย่าง รวดเร็ว ทั้งมีสัญญาณบางอย่างเกิดขึ้นด้วยว่าพลเมืองของเราบางส่วนเสื่อมทรามลงไปในความประพฤติ และจิตใจ ซึ่งเป็นอาการที่น่าวิตกว่า ถ้าหากยังคงเป็นอยู่ต่อไป เราอาจเอาตัวไม่รอด ปราบฎการณเช่นนี้ นอกจากเหตุอื่นแล้ว ต้องมีเหตุมาจากการจัดการศึกษาอย่างแน่นอน จึงพูดได้อย่างเต็มปากแล้วว่า เรา ต้องจัดงานด้านการศึกษาให้เข้มแข็งยิ่งขึ้น และผู้มีหน้าที่ทางด้านนี้ทุกฝ่าย ทุกระดับ ทุกคนจะต้องทำงาน กันจริง ๆ ให้หนักแน่นขึ้นอีกมาก ๆ” (พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช, 2559) พระบรม ราโชวาทและพระราชดำรัสที่อัญเชิญมานี้ได้สะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของการศึกษา จึงจำเป็นที่ผู้ที่ทำหน้าที่ เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาทุกภาคส่วน ต้องให้ความสำคัญและต้องกระทำอย่างเร่งด่วน ดังนั้นในการพัฒนา สังคมและประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้า การจัดการศึกษา จึงเป็นรากฐานที่สำคัญที่สุดประการหนึ่ง ที่จะ สร้างสรรค์พัฒนาคนให้มีคุณภาพ และการศึกษายังทำให้ศักยภาพที่มีอยู่ในตัวคนได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่ มี ความสามารถที่จะยืนหยัดอยู่ได้อย่างมั่นคง พร้อมปรับตัวได้ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว

การจัดการศึกษาให้เกิดคุณภาพนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมีความรู้ความสามารถ เพราะ ความสำเร็จของงานทุกด้านขึ้นอยู่กับผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งเป็นผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลงในกระบวนการ ทางการบริหาร ฉะนั้นความสามารถของผู้บริหารโรงเรียนในยุคปัจจุบัน จะต้องเป็นผู้นำและปรับตัวให้ทันต่อการ เปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นอย่างมืออาชีพ ตลอดจนมุ่งทำประโยชน์เพื่อส่วนรวมความสำเร็จของโรงเรียนซึ่งเป็นองค์กร ขึ้นอยู่กับปัจจัยด้านบุคคลเป็นหลัก หากผู้บริหารโรงเรียนมีคุณลักษณะผู้นำที่มีคุณสมบัติที่เหมาะสมแล้วโอกาสที่จะ ประสบความสำเร็จก็สูงขึ้น ผู้บริหารโรงเรียนจึงเปรียบเสมือนหัวใจของสถานศึกษา (เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์, 2551) ดังนั้นการที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะประสบความสำเร็จหรือล้มเหลวในการบริหารการศึกษา คุณลักษณะผู้นำของ ผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีส่วนเกี่ยวข้องอยู่ด้วยเป็นอย่างมาก ถ้าผู้บริหารมีคุณลักษณะที่ดีและเหมาะสมในด้าน บุคลิกภาพ มีความรู้ความสามารถ มีคุณธรรม มีความเป็นผู้นำ ซึ่งคุณลักษณะเหล่านี้ถ้าอยู่ในตัวผู้บริหาร สถานศึกษาใด หากถ้าสอดคล้องกับความต้องการของผู้ร่วมงาน มีความคาดหวังว่าการบริหารในสถานศึกษาจะ ได้รับความร่วมมือจากคณะครูทุกคน ทำให้การบริหารในองค์กรประสบความสำเร็จและเกิดประสิทธิผลได้ หาก สถานศึกษาใดมีผู้บริหารที่มีคุณลักษณะที่ไม่พึงประสงค์ของผู้ร่วมงานย่อมก่อให้เกิดการทำลายขวัญและกำลังใจ ให้กับบุคลากรในสถานศึกษานั้น ๆ (อำไพ อุ่นศิริ, 2557)

จากการทบทวนเอกสารที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่พึงประสงค์ พบว่า ได้มีนักวิชาการได้ให้ความสำคัญต่อคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา เช่น สมศักดิ์ คงเที่ยง (2555) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในยุคปฏิรูปการศึกษาว่าต้องเป็นมืออาชีพมีความรู้และประสบการณ์ สูงในวิชาชีพทางการบริหารการศึกษา เป็นผู้นำทางวิชาการ ผู้นำทางปฏิรูปการเรียนรู้ บริหารโรงเรียน แบบการมีส่วนร่วมของหลายฝ่ายประสานงานได้ดี สามารถระดมและใช้ทรัพยากรเพื่อการบริหารอย่างมี ประสิทธิภาพและประสิทธิผล จัดให้มีระบบการประกันคุณภาพให้การศึกษาเป็นไปตามมาตรฐาน การศึกษาของชาติ เป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นแบบอย่างที่ดีและมีภาวะผู้นำมีวิสัยทัศน์ในการจัด การศึกษา ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนตลอดจนมุ่งพัฒนาบุคลากรและองค์กร

อย่างต่อเนื่อง เป็นต้น แต่จากการศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาข้างต้นยังเป็นบริบทของสถานศึกษาโดยทั่วไป แต่ยังไม่แน่ชัดว่าจะสอดคล้องกับบริบทของจังหวัดนราธิวาสซึ่งเป็นจังหวัดหนึ่งในชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย

การจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 1 มีโรงเรียนอยู่ในสังกัด 149 แห่ง ซึ่งอยู่ในพื้นที่ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ท่ามกลางสถานการณ์ความไม่สงบและการใช้ความรุนแรง ส่งผลกระทบโดยตรงต่อคุณภาพการศึกษา ทั้งทางตรงและทางอ้อมด้วยผู้เรียนในเขตบริการของโรงเรียนทุกคนเป็นชาวไทยนับถือศาสนาอิสลามภาษาที่ใช้ในชีวิตประจำวันเป็นภาษาท้องถิ่น คือภาษายาวี ทำให้ภาษาที่ใช้ในการสื่อสารขาดความเข้าใจ ผู้เรียนไม่มีพื้นฐานในการใช้ภาษาไทย ทำให้การสื่อความหมายได้ไม่ดีเท่าที่ควร จึงทำให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นไปอย่างช้า ๆ ทำให้ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้ขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ต่ำกว่าเกณฑ์ โดยดูจากรายงานการประเมินคุณภาพการศึกษาของปีที่ผ่านมาเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยระหว่างปีการศึกษา 2558 และปีการศึกษา 2559 ระดับประเทศ ก็ระดับเขตพื้นที่ พบว่าคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 1 เมื่อเปรียบเทียบทั้ง 8 สาระวิชา ยังมีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าระดับประเทศ และคะแนนเฉลี่ยปีการศึกษา 2559 ยังมีบางกลุ่มสาระการเรียนรู้ ที่ต่ำกว่าปีการศึกษา 2558 ซึ่งสะท้อนถึงคุณภาพด้านการศึกษาที่มาจากผลการเรียนการสอน จึงจำเป็นจะต้องดำเนินการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของโรงเรียนในสังกัดอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ สำนักงานรองรับมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ได้มีการรับรองผลการประเมินรอบ 2 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 1 ปรากฏว่ายังไม่ได้รับรองรายงานการประเมินอีก 10 โรงเรียน ภาพรวมทั้งจังหวัดนราธิวาสไม่ได้รับรองถึงร้อยละ 16.9 (มูลนิธิสุข-แก้วแดง, 2554) ดังนั้น ในการพัฒนาการเรียนการสอน เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษานอกจากตัวครูผู้สอนซึ่งนับมีบทบาทโดยตรงในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ถ้ายังขาดความรู้ความสามารถในตัวผู้เรียนโดยตรงแล้ว ผู้บริหารสถานศึกษาก็ถือเป็นฟันเฟืองที่สำคัญที่จะผลักดันการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนด ซึ่งถ้าผู้บริหารมีคุณลักษณะที่เหมาะสมกับสภาพบริบทของสถานศึกษาสามารถบริหารจัดการศึกษาท่ามกลางความไม่สงบของเหตุการณ์ภายในพื้นที่ได้ก็จะสามารถพัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้ตามกำหนดทันต่อความเปลี่ยนแปลงของโลกปัจจุบัน ประกอบกับบริบทของจังหวัดนราธิวาสเป็นพื้นที่ชายแดนภาคใต้ที่มีความแตกต่างในสังคมพหุวัฒนธรรม ผู้คนส่วนใหญ่เป็นชาวไทยที่นับถือศาสนาอิสลาม ความเป็นอยู่ การดำเนินชีวิต ขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่นเป็นไปตามลักษณะของศาสนาที่เป็นเอกลักษณ์ การอยู่ร่วมกันในสังคมจึงต้องศึกษา ทำความเข้าใจและปรับตัวให้เข้ากับสภาพสังคมในพื้นที่ การเข้าไปปฏิบัติหน้าที่ การดำเนินชีวิตความเป็นอยู่ วัฒนธรรมของบุคคล ในพื้นที่โดยต้องระมัดระวังตัวในทุกด้าน เช่น ความประพฤติ การปฏิบัติงาน หรือกิจกรรมต่าง ๆ

จากสภาพปัญหาดังกล่าวจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการดำเนินการเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 1 ทั้งนี้ผลการวิจัยจะได้สารสนเทศเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาตนเองของผู้บริหารสถานศึกษาหรือเสนอต่อผู้บริหารระดับสูง เพื่อนำไปเป็นเกณฑ์พิจารณาความดีความชอบในการบริหารสถานศึกษา อีกทั้งยังสามารถนำผลการวิจัยเผยแพร่แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นข้อมูลประกอบการวางแผนพัฒนาคุณภาพผู้บริหารสถานศึกษา พัฒนาอบรมและเตรียมผู้บริหารที่มีคุณลักษณะเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ อันส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้สูงขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษา

สมมติฐานของการวิจัย

ครูที่มีวุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีทัศนะต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 แตกต่างกัน

แนวคิด ทฤษฎี กรอบแนวคิด

การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยต้องการศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 โดยจากการสังเคราะห์เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เรื่องคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโดยการแจกแจงความถี่ของคะแนน ตามลำดับความนิยมจากน้อยไปหามาก และได้ประมวลคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษามาใช้เป็นกรอบแนวคิดในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ 1) คุณลักษณะด้านความรู้ความสามารถในการบริหาร 2) คุณลักษณะด้านคุณธรรม และจริยธรรม 3) คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ 4) คุณลักษณะด้านภาวะผู้นำ และ 5) คุณลักษณะด้านมนุษยสัมพันธ์

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method Research) มีวิธีการดำเนินการวิจัย 2 ระยะ คือ 1) ระยะการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ และ 2) ระยะการเก็บข้อมูลโดยศึกษาจากทัศนะครูผู้สอน เก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูล ด้วยวิธีการเชิงปริมาณมีรายละเอียดดังนี้

ระยะการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

เพื่อให้การวิจัยมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น และเป็นประโยชน์ต่อการนำข้อมูลที่ได้ไปปรับใช้ในการสร้างแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้รู้ ผู้เชี่ยวชาญในพื้นที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำนวน 5 คน โดยเลือกแบบเจาะจง และได้กำหนดคุณสมบัติของผู้ทรงคุณวุฒิคือ 1) มีตำแหน่งระดับผู้อำนวยการ หรือผู้แทนจากสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำนวน 1 ท่าน 2) มีตำแหน่งผู้อำนวยการกลุ่มผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำนวน 1 ท่าน 3) ตำแหน่งผู้อำนวยการกลุ่มนโยบายและแผนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำนวน 1 ท่าน 4) ศึกษาในศตวรรษที่ 21 มีบทบาทในการพัฒนาข้าราชการครู ประเมินผลการปฏิบัติงานของข้าราชการครู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำนวน 1 ท่าน จำนวน 1 ท่าน และ 5) ตัวแทนองค์กรภาคประชาชน ในพื้นที่จำนวน 1 คน เครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูล เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

ระยะเวลาเก็บข้อมูลโดยศึกษาจากครูผู้สอน เก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการเชิงปริมาณ

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ปีการศึกษา 2559 กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง ของเครจซี่ และ มอร์แกน (Krejcie&Morgan, 1970 อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2545) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 331 คน ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามแบบประมาณค่า 5 ระดับ ที่มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) เท่ากับ .991 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การทดสอบค่าที (t-test) การทดสอบค่าเอฟ (F-test)

ผลการวิจัย

ระยะเวลาสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

1. **คุณลักษณะด้านความรู้ ความสามารถในการบริหาร** คุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านนี้ประกอบด้วย การมีภูมิรู้ด้วยการมีความคิดมุ่งพัฒนาให้ก้าวหน้า เป็นตัวอย่างที่ดีในการทำงาน ต้องรอบรู้ในทุกเรื่องรอบรู้เรื่องใหม่ๆ ทันต่อเหตุการณ์ หมั่นศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ

2. **คุณลักษณะด้านคุณธรรม และจริยธรรม**คุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านนี้ประกอบด้วย การมีภูมิธรรม ด้วยการเป็นผู้มีวัฒนธรรมอยู่ในศีลธรรมอันดีงามต้องเป็นผู้ปฏิบัติตามหลักศาสนา มีความซื่อสัตย์ วางตัวเป็นกลางปฏิบัติงานโดยยึดระเบียบวินัย มีกฎเกณฑ์ ทำงานอยู่ในสุจริต

3. **คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ** คุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านนี้ประกอบด้วย การมีภูมิฐานด้วยการมีบุคลิกภาพที่ดี แต่งตัวเรียบร้อยถูกต้องตามกาลเทศะ เหมาะสม สง่างาม ยิ้มแย้ม แจ่มใสมีอัธยาศัยที่ดี

4. **คุณลักษณะด้านภาวะผู้นำ** คุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านนี้ประกอบด้วย การเป็นผู้ที่กล้าตัดสินใจ ไม่ทอดทิ้งงานที่ได้รับมาจากส่วนบน ไม่ควรปิดกั้นงาน ควรเป็นผู้ลดภาระงานของครูในสิ่งที่สมควร สามารถกระตุ้นผู้ใต้บังคับบัญชาให้มีการใฝ่รู้ใฝ่เรียน สามารถกล้าเผชิญหน้ากับปัญหา

5. **คุณลักษณะด้านมนุษยสัมพันธ์** คุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านนี้ประกอบด้วย การเข้าถึงชุมชนด้วยการพูดคุยพบปะได้กับคนทุกระดับทุกกลุ่มในชุมชนเป็นที่ยอมรับของชุมชน ต้องเป็นที่นับถือของบุคคลในชุมชนและผู้นำทางศาสนาต้องเข้าใจในภาษาถิ่น ประเพณี วัฒนธรรม ความเชื่อ วิถีชีวิตความเป็นอยู่ในชุมชน

ระยะเวลาเก็บข้อมูลโดยศึกษาจากครูผู้สอน เก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการเชิงปริมาณ

ผลการศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ในภาพรวมและรายข้อในแต่ละด้านแสดงไว้ในตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 รายด้านและภาพรวม

(n=331)

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. ด้านความรู้ ความสามารถในการบริหาร	4.21	0.58	มาก
2. ด้านคุณธรรม และจริยธรรม	4.32	0.54	มาก
3. ด้านบุคลิกภาพ	4.34	0.51	มาก
4. ด้านภาวะผู้นำ	4.26	0.54	มาก
5. ด้านมนุษยสัมพันธ์	4.33	0.54	มาก
รวม	4.29	0.50	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ในรายด้านและภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.29$, S.D. = 0.50) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านบุคลิกภาพ ($\bar{X} = 4.34$, S.D. = 0.51) ด้านมนุษยสัมพันธ์ ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.54) ด้านคุณธรรม และจริยธรรม ($\bar{X} = 4.32$, S.D. = 0.54) ด้านภาวะผู้นำ ($\bar{X} = 4.26$, S.D. = 0.54) และด้านความรู้ ความสามารถในการบริหาร ($\bar{X} = 4.21$, S.D. = 0.58) ตามลำดับ

ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษาดังตารางที่ 2 - 4

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครู	ปริญญาตรี n=300		สูงกว่า ปริญญาตรี n=31		t	P
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
	1. ด้านความรู้ ความสามารถในการบริหาร	4.21	0.58	4.26		
2. ด้านคุณธรรม และจริยธรรม	4.31	0.54	4.37	0.57	.566	.572
3. ด้านบุคลิกภาพ	4.33	0.51	4.41	0.54	.860	.390
4. ด้านภาวะผู้นำ	4.25	0.54	4.33	0.58	.831	.407
5. ด้านมนุษยสัมพันธ์	4.32	0.54	4.41	0.58	.798	.425
รวม	4.28	0.50	4.36	0.53	.766	.444

จากตารางที่ 2 พบว่า ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 โดยภาพรวม และรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนคติของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของผู้บริหารสถานศึกษาตาม ทัศนคติของครู	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	p
1.ด้านความรู้ ความสามารถในการ บริหาร	ระหว่างกลุ่ม	2	.70	.035	.102	.903
	ภายในกลุ่ม	328	113.470	.346		
	รวม	330	113.540			
2. ด้านคุณธรรม และจริยธรรม	ระหว่างกลุ่ม	2	.494	.247	.828	.438
	ภายในกลุ่ม	328	97.862	.298		
	รวม	330	98.356			
3. ด้านบุคลิกภาพ	ระหว่างกลุ่ม	2	.004	.002	.007	.993
	ภายในกลุ่ม	328	88.773	.271		
	รวม	330	88.777			
4. ด้านภาวะผู้นำ	ระหว่างกลุ่ม	2	.440	.220	.734	.481
	ภายในกลุ่ม	328	98.317	.300		
	รวม	330	98.757			
5. ด้านมนุษยสัมพันธ์	ระหว่างกลุ่ม	2	.544	.272	.906	.405
	ภายในกลุ่ม	328	98.463	.300		
	รวม	330	99.007			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	.195	.097	.380	.684
	ภายในกลุ่ม	328	84.100	.256		
	รวม	330	84.294			

จากตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนคติของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์การทำงานพบว่าโดยภาพรวมครูที่มีประสบการณ์ต่างกันมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4 เปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนคติของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของผู้บริหารสถานศึกษาตาม ทัศนคติของครู	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	p
1.ด้านความรู้ ความสามารถในการ บริหาร	ระหว่างกลุ่ม	2	.100	.050	.144	.866
	ภายในกลุ่ม	328	113.440	.346		
	รวม	330	113.540			
2. ด้านคุณธรรม และจริยธรรม	ระหว่างกลุ่ม	2	.152	.076	.254	.776
	ภายในกลุ่ม	328	98.204	.299		
	รวม	330	98.356			
3. ด้านบุคลิกภาพ	ระหว่างกลุ่ม	2	.037	.019	.069	.933
	ภายในกลุ่ม	328	88.740	.271		
	รวม	330	88.777			
4. ด้านภาวะผู้นำ	ระหว่างกลุ่ม	2	.080	.040	.133	.876
	ภายในกลุ่ม	328	98.677	.301		
	รวม	330	98.757			
5. ด้านมนุษยสัมพันธ์	ระหว่างกลุ่ม	2	.344	.172	.572	.565
	ภายในกลุ่ม	328	98.663	.301		
	รวม	330	99.007			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	.038	.019	.075	.928
	ภายในกลุ่ม	328	84.256	.257		
	รวม	330	84.294			

จากตารางที่ 4 ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนคติของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่าโดยภาพรวมครูที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในขนาดของสถานศึกษาที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน

สรุปและอภิปรายผล

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนคติของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 4.29, S.D. = 0.50) ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ได้ตระหนักและให้ความสำคัญในการพัฒนาตนเองจนถึงระดับความเป็นวิชาชีพ คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นสิ่งที่แสดงถึงพฤติกรรม หรือคุณสมบัติและลักษณะประจำตัวที่ดีของผู้บริหารในการบริหารงานต่าง ๆ ของ

สถานศึกษานั้นๆ จะต้องเน้นถึงความรับผิดชอบ ไปสู่การแก้ปัญหาของนักเรียน การมีความสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น สามารถเปลี่ยนแปลงแนวความคิดในการบริหารงานในรูปแบบใหม่ๆ ให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ให้สำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ดังที่ สุนทร โคตรบรรเทา (2551) ได้กล่าวว่า คุณลักษณะของผู้บริหารยุคใหม่จะต้องเตรียมตัวเองให้มีความสามารถในเรื่องต่าง ๆ ได้แก่ สามารถทำงานกับคนทุกระดับ มีทักษะการสื่อสาร สามารถทำความเข้าใจอย่างดีกับความจำเป็นกับการเปลี่ยนแปลง สามารถบริหารจัดการกับทรัพยากรให้เพียงพอกับการปฏิบัติงาน สามารถรับและทนกับความเสี่ง สามารถมอบหมายงานให้เหมาะสมกับคนและเวลา รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น สามารถตอบสนองต่อสิ่งที่ผู้อื่นกับพูดและสื่อสารอย่างชัดเจนถูกต้อง สามารถขายความคิดและความต้องการต่อผู้บริหารระดับสูง นอกจากนี้ยังมีทักษะการวิเคราะห์ และรู้งานในภาพรวมขององค์กรได้เป็นอย่างดี มีทักษะในการแก้ปัญหา รวมทั้งเป็นผู้สอนงานที่สามารถและให้คำแนะนำด้วยความเต็มใจ สอดคล้องกับงานวิจัยของปรีชา ช่องคันปอน (2550) ได้ศึกษาและเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูสังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่าคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูโดยภาพรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาด้านบุคลิกภาพมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูงที่สุด ($\bar{X} = 4.34$, S.D.= 0.51) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ส่วนใหญ่มีการแสดงออกถึงความมีบุคลิกภาพอย่างเห็นได้ชัด เช่น การแต่งกายสุภาพเรียบร้อย สง่างามมีความเต็มใจและต้องการปฏิบัติงานอยู่ในพื้นที่ สามารถปฏิบัติตนได้ถูกต้องตามกาลเทศะ ยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจในการปฏิบัติงานและการดำเนินชีวิต และมีความขยันและอดทน เป็นต้น สอดคล้องกับ ทองทิพภา วิริยะพันธุ์ (2551) ที่กล่าวว่า ผู้บริหารที่ดีและประสบความสำเร็จในการบริหาร ควรมีบุคลิกที่สามารถปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมได้จะต้องเป็นผู้มีอุปนิสัยอันประกอบด้วยคุณสมบัติ เช่น การมีอารมณ์คงที่ มีความทะเยอทะยาน ความกระตือรือร้น และสนใจในหน้าที่การงานอย่างแท้จริง มีความสนใจต่อเหตุการณ์ และความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ มีความซื่อสัตย์ และเคารพตนเอง มีความกล้า สามารถตัดสินใจเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้โดยฉับไว

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาด้านมนุษยสัมพันธ์ มีค่าเฉลี่ยเป็นอันดับรองลงมา ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.54) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ส่วนใหญ่จำเป็นต้องปฏิบัติตนให้มีคุณลักษณะด้านนี้เพราะจะต้องเป็นผู้นำครู บุคลากร และชุมชน ในการบริหารสถานศึกษา โดยเฉพาะจะต้องมีการสานสัมพันธ์กับผู้นำทางศาสนา ผู้ปกครองและชุมชนอย่างใกล้ชิดถึงจะสามารถบริหารงานให้สำเร็จลุล่วงไปได้ โดยมีคุณลักษณะด้านนี้เด่นชัด เช่นการมีอัธยาศัยที่ดียิ้มแย้มแจ่มใสต่อผู้พบเห็น การให้เกียรติและเคารพสิทธิของผู้ใต้บังคับบัญชา และการสร้างสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียน และชุมชน เป็นต้น สอดคล้องกับ ชญาดา มั่นศรี (2557) ศึกษาเรื่องแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 ด้านมนุษยสัมพันธ์อยู่ในระดับมาก

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาด้านความรู้ ความสามารถในการบริหาร ($\bar{X} = 4.21$, S.D. = 0.58) มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และอยู่ในอันดับต่ำที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการที่ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จะสามารถบริหารงานได้

อย่ามีประสิทธิภาพประสิทธิผลนั้นจำเป็นต้องมีคุณลักษณะด้านความรู้ความสามารถที่เด่นชัด ดังที่ สุนทร โคตรบรรเทา (2551) ได้กล่าวถึง ผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่จะต้องเตรียมตัวเองให้มีความสามารถในเรื่องต่าง ๆ ได้แก่ ความสามารถทำความเข้าใจอย่างดีกับความจำเป็นกับการเปลี่ยนแปลง สามารถบริหารจัดการกับทรัพยากรให้เพียงพอกับการปฏิบัติงาน สามารถรับและทนกับความเสี่ยง สามารถมอบหมายงานให้เหมาะสมกับคนและเวลา รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น สามารถตอบสนองต่อสิ่งที่ผู้อื่นกับพูดและสื่อสารอย่างชัดเจนถูกต้อง และกระชับ สามารถขยายความคิดและความต้องการต่อผู้บริหารระดับสูงนอกจากนั้นยังมีทักษะการวิเคราะห์ และรู้งานในภาพรวมขององค์กรได้เป็นอย่างดี มีทักษะในการแก้ปัญหา รวมทั้งเป็นผู้สอนงานที่สามารถและให้คำแนะนำด้วยความเต็มใจ เป็นผู้สร้างประสิทธิผลของทีมงานคอยติดตามความก้าวหน้าของงาน และยังคงบูรณาการแนวคิดใหม่ๆ เข้ากับการเปลี่ยนแปลงที่กำลังทำอยู่ มีความรู้เกี่ยวกับงานที่ทำอย่างดี ทนทานต่อผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลง รวมทั้งมีประสบการณ์รอบด้าน สอดคล้องกับชญาดา มั่นศรี (2557) ที่พบว่าคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 รายด้านความรู้ความสามารถ อยู่ในระดับมาก

ครูที่มีวุฒิการศึกษา ครูที่มีประสบการณ์ และครูที่ปฏิบัติงานในขนาดสถานศึกษาที่ต่างกันมีทัศนคติต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าแม้ว่าครูที่มีวุฒิการศึกษา มีประสบการณ์ และครูที่ปฏิบัติงานในขนาดสถานศึกษาที่ต่างกัน แต่เมื่อได้มาปฏิบัติงานอยู่ภายใต้สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 เดียวกัน ได้รับรู้รับทราบข้อมูลภายใต้สิ่งแวดล้อมเดียวกัน อาจมีความคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกัน ประกอบกับการวิจัยนี้เป็นการศึกษาวิจัยที่ได้นำข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้รู้ ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้มีประสบการณ์ในพื้นที่ มาสร้างเป็นแบบสอบถามเพื่อสำรวจความคิดเห็นของครูในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 จึงอาจเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ครูที่มีวุฒิการศึกษา มีประสบการณ์ และครูที่ปฏิบัติงานในขนาดสถานศึกษาที่ต่างกัน มีทัศนคติต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับ พนิดา นกเกิด (2551) พบว่าครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกันมีทัศนคติต่อ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์เขต 2 รายด้านคุณธรรมจริยธรรมไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับ อำไพ อุ้นศิริ (2557) ศึกษาเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนคติของครู จังหวัดนครปฐม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน และวุฒิการศึกษา พบว่า ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีทัศนคติโดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีทัศนคติ ด้านความรู้ความสามารถ และด้านมนุษยสัมพันธ์ ไม่ต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

ผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ควรสร้างความตระหนัก ความรับรู้ ตลอดจนการจัดโครงการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดบุรีรัมย์ ดังนี้

1. การพัฒนาบุคลิกภาพของผู้บริหารสถานศึกษา เช่น การแต่งกายสุภาพเรียบร้อย ส่งงานการแสดงความเต็มใจและต้องการปฏิบัติงานอยู่ในพื้นที่ ความสามารถปฏิบัติตนได้ถูกต้องตามกาลเทศะ การยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจในการปฏิบัติงานและการดำเนินชีวิต และมีความขยันและอดทน เป็นต้น
2. การพัฒนามนุษย์สัมพันธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา เช่นการมีอัธยาศัยที่ดียิ้มแย้มแจ่มใสต่อผู้พบเห็น การให้เกียรติและเคารพสิทธิของผู้ใต้บังคับบัญชา และการสร้างสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนและชุมชน เป็นต้น
3. การพัฒนาด้านคุณธรรม และจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา เช่นส่งเสริมให้ผู้บริหารการปฏิบัติตนตามหลักศาสนาและอยู่ในศีลธรรมอันดี การมีความซื่อสัตย์ สุจริตโปร่งใส และจริงใจ และมีความรับผิดชอบและมีระเบียบวินัย และประพฤติตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่บุคคลอื่นได้ เป็นต้น
4. การพัฒนาด้านภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา เช่นการสร้างความพร้อมที่จะเรียนรู้ตลอดเวลา การยึดระเบียบวินัยและให้ความสนใจสวัสดิภาพ สวัสดิการ ความเป็นอยู่ของผู้ใต้บังคับบัญชา เป็นต้น
5. ด้านความรู้ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษา เช่น การส่งเสริมให้ผู้บริหารมีความคิดสร้างสรรค์ มุ่งพัฒนา และรอบรู้ทันเหตุการณ์ การสร้างความรอบรู้ในการบริหารงานโรงเรียนทั้ง 4 ด้าน เป็นอย่างดี การส่งเสริมความสามารถในตัดสินใจ และการมีความรอบรู้แม่นยำในกฎระเบียบของทางราชการ เป็นต้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูในสถานศึกษาสังกัด ต่าง ๆ ที่แตกต่างกันเช่น สำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษา สำนักงานการศึกษาเอกชน เป็นต้น
2. เพื่อเป็นการศึกษาข้อมูลในเชิงลึก ควรมีการทำวิจัยเชิงคุณภาพเรื่องคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษา จังหวัดชายแดนภาคใต้

เอกสารอ้างอิง

- ชญาดา มั่นศรี. (2557). *แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (สาขาการบริหารการศึกษา). นครสวรรค์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- ทองทิพภา วิริยะพันธ์. (2551). *การบริหารทีมงาน และการแก้ปัญหา* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : สหธรรมิก.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ปรีชา ช่องคันปอน. (2550). *คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครูสังกัดกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (สาขาการบริหารการศึกษา) : กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.
- พนิดา นกเกิด. (2551). *คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทรรศนะของครูสังกัดสำนักบริหารงาน คณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (สาขาการบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

- พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชฯ. (2559). พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวกับการศึกษาของไทย. พระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชฯ ใน พิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยขอนแก่น เมื่อวันที่ 19 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2519. สืบค้นจาก <http://haab.catholic.or.th/photo/king/theking/s9/9-1/9-1.html>.
- มูลนิธิสุข - แก้วแดง. (2554). รายงานการวิเคราะห์เจาะลึก การประเมินคุณภาพการศึกษารอบที่ 2 (ปี 2549-2553) โรงเรียนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้. กรุงเทพฯ : สกศ.
- สมศักดิ์ คงเที่ยง. (2555). หลักบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : พี.เอ.ลีฟวิ่ง
- สุนทร โคตรบรรเทา. (2551). หลักการและทฤษฎีการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : ปัญญาชน.
- เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์. (2551). สภาพการจัดการศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้. กรุงเทพฯ : สำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- อำไพ อุ่นศิริ. (2557). คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูจังหวัดนครปฐม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (สาขาการบริหารการศึกษา). ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.